

საქართველო

ხელის მოწერა და დასაბუთებელი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უკვირების გარდა, დღის 9-3-მდე. ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდვებიან; დაუბეჭდავი მკითხველები და კორესპონდენტები სულ არ ინახებიან; ინახება ერთი თვე მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი. რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4. ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის: თბილისი, რედაქცია „საქართველო“, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.

პრემიუმ-დამფუძნებელი, სამკურნალო და საღებავების საზოგადოება

წელიწადი **საქართველო** წელიწადი მეორე.

შეკვეთისას ღირს: ყოველ-კვირულ სურათებთან დასაბუთებით 4 თვით—4 მ. 80 კ. 3 თვით—3 მ. 60 კ. 1 თვით—1 მ. 20 კ. თვეურად ხელის მოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველიდან პირ-მდე. გამომცემი: წლიურად—10 მ. ხელის მოწერისას 5 მ. 1 თბითფილან—9 მან. სამკურნალო და საღებავების საზოგადოების წინამძღოლი და მისი წინამძღოლი გარდა 3 ხაზის შემდეგ 6—8 მან. კანტორის განტორა დიან დილით—9—3 საათამდე. ფოსტის მისამართი: თბილისი, მოსკოვის ქუჩა, № 4, ხორა фабრიკა. ფოსტის მისამართი: № 76. რედაქტორ-გამომცემელი ხანდაზმული წინამძღოლი.

ქ. თვილისუი დახრსა ველნის პარხანა კლაროლია

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

მისამართი: თბილისი, მოსკოვის ქუჩა, № 16, „დავით აღმაშენებლის“ (თ.—228—თ.)

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

თ-ლი შაალი ნოზრევის ძე გავაგაძე მწუხარებით აცნობებს ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ დასავლეთის ფრონტზე 2 ღვიძლისთვის გვირგვინის სიკვდილით მოკვდა მისი შვილიშვილი, გვარდის არტილერიის პორუჩიკი

ალექსი ალექსის ძე ანდრეევი

მიტკვალბულის სულის მოსახსენებლად პანაშვიდი გადახდით იქნება ქვაშეთის წმიდა გიორგის ეკლესიაში კვირას, 18 გიორგობისთვის, 2 საათზე.

(1-389-1)

ელისაბედ დავითის ასული მანვილაძისა შვილებით აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ კვირას, 18 ამა გიორგობისთვის, წმ. ნინოს ეკლესიაში გადახდით იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი განსვენებული მისი მიწვევით

მიხეილ გვრილის ძის მახვილასის

სულის მოსახსენებლად. წირვა დაიწყება 10 საათზე.

(1-395-1)

10 გიორგობისთვის გარდაიცვალა თბ. სამოსამართლო პალატის წევრი ივანე დავითის ძე უთნაელიშვილი

რასაც აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ განსვენებულის შვილი დავითი, ასული ნინო შვილებით და სიძე რაფელ ბარათოშვილი ძე გვაშიძე. პანაშვიდი 12 გიორგობისთვის, საღამოს 7 საათზე, განსვენებული მისი, პასტრის ქუჩა, № 4 ცხედარს გამოსვენებენ კვირას, 18 გიორგობისთვის, დღის 9 საათზე, ქვაშეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში, სადაც გადახდით იქნება წირვა და ანდრეი. დაკრძალვა იმავე დღეს კუჩის წმ. ნინოს სასაფლაოზე.

(1-396-1)

დილის წარმოება (ახალ კლუბის შენობაში) კვირას, 18 გიორგობისთვის, ქართულ დრამატ. საზოგ. დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება: პატარა კახი

დრამა 5 მოქ. და 6 სურათად.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ. ნიკოლოზიშვილი, შოთაძე ბ. ნიკოლოზი, გვარამია, ზარდალიშვილი, ფრონისბერგი, თარაშვილი, ნინიძე, სარაული, სეფაროვი, ციციშვილი, ჩაგუნავა.

ადგილების ფასი 1 მ. 50 კ. და 40 კ. და. დასაწ. დღის 12 საათზე. ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში დღის 11—2 ს. საღამოს 6—8 ს. აღმინისტრაცია ქართ. დრამ. საზოგადოებისა.

(3-243-2)

ხარფუხის საზოგადო კლუბი (მიხეილის პროსპექტი № 168) შაბათს, 9 გიორგობისთვის, სიმეზიანე ორკესტრი

სტუმრები საზოგადო წესით. დასაწყისი საღამოს 8 1/2 ს.

(1-246-1)

ღვინის საწარმოები ნიკო გ. სმსიაშვილისა

ივანე ბ. ხელახარედი ფაბრიკა ხაუცხაოვი ნამდვილი

კახური ღვინო

განვიხს ქუჩა № 4. სახლი სთავად-პანაშვილი ბაქოსა.

(185-წ.)

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ამჟამად საუკეთესო საქართველო ველანს, ალიზარინის ფერისა პირველხანად ქარხანა ვაკეის ველანს ორ-ორ გირვანიან ბოთლებით. დასაბუთებელ სამხედრო და სამედიცინო სამსახურით დათმობათ. მელანი ახლის გადახადებამდე (კაპიტოვკა) კარგია. დაკვეთა დაუპირისპირებლად სრულდება ადგილობრივ თუ გარეგანი.

ქართული წარმოდგენა დღეს საღამოს 8 საათს არს. ქართ. წარმ. მმართველ წარმოდგენილი იქნება: „მსხვერპლი“ გეგმავნიშვილი-სა. დასაწყისი საღამოს 8 საათზე, ადგილებს ფასი 10 კ. 54-კამდე.

მუშა აბრტელი. მომავალ ორ-შაბათს, 14 გიორგობისთვის, ქალაქის საბჭომ უნდა განიხილოს მოხსენება მუშათა არტელისა ქალაქის სასაქ-ლაოზე. ესა, როგორც ციცი, ყვე-ლა ყასაბს თავისი სალახები ჰყავს, რომელნიც მსხვილ და წვრილფეხ საქონელს ჰკლავენ და ატყავე-შენ სასაკლაოზე. იმის გამო მუდამ ეამს წინაიტირ ირღვევა სასაკლაოზე და საწარმოების მხრივაც ერთბა-ცულს მდგომარეობაშია სასაკლაო. ეს რამდენიმე ხანია, 70-მდე მუშამ გან-ხიზრება არტელის შედგენა, რომ-მელსაც საქმე ექნება ქალაქის გამ-გეობასთან, ხოლო ეს უკანასკნელი საქმეს ყასაბებთან იქონიებს. არტელი კისრულანს გადაწყვეტილ ფასებში დაპკლას საქონელი, ვაატყავს და ასოვებთ დასკრას აგრეთვე არტელი კისრულანს საინტარული წეს-რიგზე დაიცვას სასაკლაოზე. არტელში 17 წ. ნაყოფი ვერ შეეა წყვრება და ამას-თანავე არც დაქირავებულ კაცს ამუ-შავენ, არამედ ყოველივე საქმე თვით წყვრებმა უნდა შეასრულოს. დირექ-ტორი სასაკლაოსი დიდი მომხრეა არ-ტელის დაარსებისა.

ამინდი. თბილისში წვიმა დი-წყო და საბჭო დაცვდა. ზამთრის სუსტმა დაკვირდა და ამან დიდს საგო-ნებელში ჩააგდო მცხოვრებთა ლა-რიბი ნაწილი. ხალხი დილა-ადრიან მოედნებზე გამოდის და გათვალისწინებულ შეშას დადებენ. შემა, მართალია, შემოდგომა სოფლებს, მაგრამ თითო ურემი, რომელიც წი-ნად 2-4 მანეთი ღირდა, ესლა 20-25 მანეთი ფასობს.

ძალდურობის მოხერხება. კვი-რას, 13 ამა თვეს, საგარეოში მიემ-გზავნიან ქართულ სასოფლო-სამე-ურსო საზოგადოების საბჭოს წევრი ფ. ი. რკვილიძე და სამეურნალო ბა-ლახების მომწინებელ ორგანიზაციის თავმჯდომარე ა. ხ. როლოვი, რომ-ელთაც საზოგადოების მამულში შე-საფერის ადგილი უნდა იარჩიონ ძალდურობის მოსაშენებლად.

თბ. გუბერნატორისაგან. 14 გიორგობისთვის ქვეყნის დედოფლის დახადების დღეს აღუქმანდნენ ნიე-ვის ტაძარში წირვის შემდეგ გადახ-დილ იქნება პარაკლისი.

რუსული გაზრევი. ნაფიცი ვე-ქილს ა. ი. ანდრონიკაშვილს თბ. გუ-ბერნატორმა ნება დართო ქ. თბილის-ში ყოველკვირეული გაზეთი გამოცე-მოს რუსულ ენაზე „გაგაზსის ლისტოკის“ სათაურით.

საქ. შინაშენ თბ. გუბერნატო-რმა ნება დართო ქ. ქალაქი საქვ. საზ. თავმჯდომარეს ქ. ნ. ნ. ვაბაშვილი-სა 20 ქრისტეშობისთვის საარტიტო-რას თეატრში გამართოს წარმოდგენა საზოგადოების თანხათა გასაძლიერ-ბლად.

ი. დ. უნივერსიტეტი. ხან მო-კლე ვადამყოფობის შემდეგ გარდაი-ცვალა თბ. სამოსამართლო პალატის წევრი ი. დ. უნივერსიტეტი. განსვენე-ბული კარგად ხანს მხურავნი მონაწი-ლეობას ღებდა ქართულ გიმნაზიის საქმეებში, როგორც წევრი სათ. აზნ. კომიტეტისა და ქართულ საზოგადო-ებში დიდი პატივითა და ნდობით იყო შემოსილი.

გამომხვეწილთა გარეშე. ქა-ლაქის გამგეობამ წარუდგინა გენერ-ალ თამაშვეს ხარჯთაღრიცხვა გადამხვეწილებზე გასაწერ ხარჯების მიმდინარე წლის უკანასკნელ 3 თვის განმავლობაში. ნაგარეუდგევა 2.200,000 მანეთი.

სათადარიგო ჯარის კაცთა ოჯახებისათვის მზრუნველ საგანგებო კომიტეტს ხელმოა ჰქონდა 11 ამა თვის და განიხილა 25 საჩივარი, რომ-ელთაგან 12 უფურადღებოდ დასტურ-ხლო 13 დააკმაყოფილა. კომიტეტმა შემდეგ შეიწყარა ბ-ნ ათაბეგოვის წინადადება და ჯარის კაცთა ოჯახე-ბის თითო სულზე მისაცემად თვიუ-რად დააწესა 8 მანეთი, ნაცვლად წი-ნად 6 მან. 60 კაპიკისა.

ქალაქის ლომბარდი. ქალაქის გამგეობამ გადაწყვეტილი აქვს სამოქ-მეო აპარატი გაუფრადოს ქალაქის ლომბარდს. ამის მიხედვით წესდება ლომბარდისა გაფართობულ უნდა იქმნას. ახალი პროექტის ძალით, ქა-ლაქის საბჭომ თუ შეიწყარა იგი, ლომბარდმა გიროდ უნდა მიიღოს, მერყავს ნივთებს გარდა, სხვა და სხვა საოჯახო ნივთებიც, ნი-ვთების შენახვის ქირას და დასა-ღვევ ფულს ლომბარდი სასეგმით წინდაწინ აიღებს საქონლის პატრო-ნებისაგან. მაგრამ პატრონმა ვადაზე ადრე თუ გადის იგი ნივთები, ან-შნული გადასახადი უკანე დაუბრუნ-დება.

საქონლის ხიძვირის გამო ყვე-ლა სასწავლებლების მოსწავლენი, განსაკუთრებით კი საქალაქო სკოლე-ბისა, საცა სულერთიან ღირბ ოჯა-ხების შეღებვის სწავლობენ, ამ ზამთარში რჩებიან დაგროვილ-დავითილი საზაფხულო ტანსაცმელე-ბში. ამის გამო სკოლების ხელმძღვ-ანელი საზოგადოების ქალაქის გამგეობას დასაქვლემქმენი დაწესებულებებს გადასცდნენ რამდენიმე თანხა მოსწავ-ლეთათვის თბილ საშოსლებს შესა-ძენად.

საპოლიტენიკუმო ანგარიში. 9 გიორგობისთვის, კრება ჰქონდათ სხვა და სხვა დაწესებულებათა წარ-მომადგენლებს, რომელნიც მონაწილე-ობას ღებულობენ საპოლიტენიკუ-მო ფულების მერყავებაზე დახარ-ჯავში. კრებამ განიხილა საპოლი-ტენიკო კომიტეტის ხაზინარად ნაყოფის ბატონ მილოვის დავითა-რი, რომელსაც ჩაუყრილია შე-მოსავალ გასავლის ანგარიშები. კრე-ბამ დაადგინა მიანდის გამოცდილ მუდალტერებს ამ დავითარში ჩაუყრილი ფულის ანგარიში შესაფერისად შე-ადგინონ, ვინაიდან ასეთი ანგარიში უნდა გაეგზავნოს სახელმწიფო საბჭოს საგანგებო კომისიას.

შემოტანის თბილისში 10 ამა თვე: შეშა 12 ვაგ, ფქვილი 10 ვაგ,

ღვინო 2 ვაგ, კარაოფლი 1 ვაგ, კომბოსტო 1 ვ. ქალაქი 1 ვ, ხვას და სხვა საწვავე 300 ფუთი, სოდა 300 ფუთი.

ვაჭართა საზოგადოების ახლად არჩეული მამასახლისი ბ-ნი აფრიაკი-ა დღეს, 12 ამა თვის, ქალაქის საბ-ჭოს დარბაზში სათათბიროდ იწვევს ვაჭრებს და სახელმწი დაწესებულე-ბათა პატრონებს. თათბირის საგანია საკითხის გამოკრევა ვაჭართა შორის უჭვეთის ორგანიზაციის მოწყობის შესახებ.

სახალხო კითხვები. ხელ, კვ-რას, 13 ამა თვეს, დღის 12 საათზე, რუსულენოვანი წმ. ნიკოლოზის ეკლესიის სამრევლო სკოლის დარბაზში ი. პ. როსტომაშვილი გამართავს სახალ-ხო კითხვას მოზრდილთა და ბავ-შებისათვის. წაკითხული იქნენ: 1) თავდადებულ ქართველე-ბი და 2) რომინონ კრუზე. წაკითხუ-ლი ამბები განმარტებული იქნება ბუნდოვან სურათებში.

მომხმარებელ საზოგადოების „მეურნის“ ოპერაციები თანდათან ფართოვდება. საზოგადოების მალა-ზიანი, გარდა სხვა საქონლისა, ბროზად მოიპოვება კართოფლი და ქართული ყველი. როგორც გადმოგვცეს, საზო-გადოების გამგეობა ფიქრობს განუ-ფრდილები მოაწყოს ქალაქის განაპი-რა ადგილებში, რისთვისაც საგანგე-ბო კრება უნდა მოიწვიოს და ნება-რთვა აიღოს.

მუშაობა. შავისქვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ქ. აბაშიძე პეტროგორადს მიემგზავრება გერმანელთა მამულის (ქიათურაში) სალიკვიდაციო საქმის გამო.

აკაი ხოშტარის 4000 მანეთი შეუწირავს ქუთაისის საკომიტეო სასწავლებლის სასარგებლოდ. იმავე სასწავლებლისათვის იაკ. მანსვეტა-შვილს შეუწირავს 1000 მანეთი.

ქუთაისის მედიცინოსა და მე-ცენაბოების კომიტეტის მოღონის არ-ხან-გელსკიდან შაბიანს. საკომიტეო კავშირის „რეგულატორი“ გამგეობამ მიმართა სოფლის კომპარტივებს და სთხოვა ამ თავივე დაიკვეთონ შა-ბიანისა და ყოველ ფუთზე ბედ 6 მანეთი წარმოადგინონ.

ქუთაისის სასულიერო სემინა-რიისი სწავლა დაიწყო 12 გიორგო-ბისთვისად.

გ. ზდანოვიჩი მორჩენის გზას ადგას. მეგობრები ჰეფერბერგ ამ თვის დამლევამდე შეიძლონ მისი ჩამოყვანა ქუთაისში.

მორჩი. 6 გიორგობისთვისათვის დანიშნული არაჩვეულებრივი კრება გორის სა-სოფ. სამეურნეო საზოგადოების წევრ-თა არ შესდგა. კრება ხელ ახლა და-ნიშნულია 13 ამა თვისათვის.

თელავი. ამ დღეებში ქალაში, ალანის ხი-დის მახლობლად, დახდნენ ყაჩაღები ქორის ურემებს, რომელთაც აქაურ ბ-ყულების ქირა მოჰქონდათ და ორიც მგზავრი დედაკაცი მოჰყავდა. წაარ-

თვის 1 ტომარა კაკალი, 1 ტომარა ნიორი და 50 მანეთი კიდევ ფული მგზავრი დედაკაცებს.

კვირცხი წყვილი 15 კაპ. იყი-დებოდა ესლა აქ.

ბურდა ფულის უმოგრობამ მე-ტისმეტად გააჭირა აქაური ცხოვრება. თუ ხურდა არა აქვს მყოფდეს, მთე-რი დღე რომ იაროს, ვერაფერს იყი-დის.

7 ამა თვის, აქ მობრძანდა თბი-ლისის გუბერნატორი მანდრიკა. თან ახლდა თბ. მზრის უფროსი ჯანდირი. აქედან გუბერნატორი პირდაპირ თი-ანეთისკენ გაემგზავრდა. იქ ალაგობ-რივ უნდა გაეცნოს ქრეტების გაზო-რებულ ყაჩაღობის საქმეს.

ამ დღეებში, საღამოს 7 საათზე, რამდენიმე შეიარაღებული კაცი, აბე-ლა კირაკოზის (წიბრელის) სახლს დაეცა. მიგ შესვლა რომ ივე მოახუ-ხეს, გაჯავრებულ რაინდებმა გარედან აუტყეს საშინელი სროლა და სრო-ლითვე მოსიკლდნენ იქაურობას.

ახალსმანი. მმ. სანიკიძეების თვატრში კვირას, 13 გიორგობს, მოხეტიალე-მუსიკოსი ილიკო ქორხული გამართავს ლექსი-სალამოს. I და II გან. წაიკითხავს თა-ვის შთაბეჭდილებას „მოხეტიალე მუ-სიკოსის ნაწერებიდან“, რომელიც სხვა და სხვა დროს დაბეჭდილი იყო „რუსკ. ველომ“-ში და სხვა გამოცე-მებში. III განყ. სკრიკაზუნდ შეასრუ-ლებს მსოფლიო სხვა და სხვა მუსი-კოსთა ნაწარმოებს თავის „საეწოვო“ რეპერტუარად.

წარული რუსკაბიდან

ამ თვის 7 ქ. ოზურგეთში დღის 10 საათზე დარაჯთა უფროსმა ლ. მარგველაშვილმა ბაზარში იცნო ყაჩაღი ლომინაძე და მოინდომა მისი დაჭერა. ლომინაძე დარაჯს დაწებდა და რამდენიმე მანძილი ერთად გაი-არეს, მაგრამ მერე ორი დარაჯი დაენ-დო, ყაჩაღმა იცნო მხოვრის რევე-ვრი და იქვე, შუა ბაზარში, მოჰკლა მარგველაშვილი. მკვლელს მაშინვე გა-მოედევნა, მაგრამ მან გზა-გზა სრო-ლა ასტყენ და თავს უშველა. არბინი სასულიერო სასწავლებლის ეზოში და იქ მასწავლებელ-მოსწავლენი დააფე-რთო და ისე ძლიერად, რომ სწავ-ლა შესწყდა.

ორ საათის განმავლობაში სროლა არ შეწყვეტილა. უცაბედად ერთი კა-ცი კიდევ დაიჭრა.

ლომინაძეს წინადაც აბრალდნენ თავდასხმას, მაგრამ გაამართლეს. ახ-ლა კი ახალ ბრალდებების ჩასაბარე-ბლად ეძებდნენ. დარაჯ მარგველა-შვილს კი მთელი გურია პატიო-ან და უშიშარ დაჯაჯად იცნობდა. ახლა კი სხვა და სხვა ხმებზე დადის, თითქო აქ არსებობდეს მოწყობილი რაზმი ავანაჟებისა, მაგრამ ეს ჯერ მხოლოდ ხმებია.

ხელუხა.

ბოდა. ყველას შემეშუებულ სიყვე-დუნა შერიცხულიყო ისეთი ვაგაკი, ხოლო ყველაზე ადრე და ძლიერ თვი-ლი ცოლ-შვილის მტანჯველ-მალონებე-ლად. პეტრეს სახლის მწუხარება იყო ეს ამავე, საზარელი იარა და მო-კრდა იგი ძლიერის ხელით შეპყრო-და ამ წყლულს, რომ არ ჩაებნებინ-და ეს ნათელი დღა.

შენ, ქლო, შენ კი დაღვი ჩი-ან დაწავდი?

— არა, მე დედას მოვუცდი; როცა გაიღვიძებ, მაშინ გაიხლებით.

— როგორ შეიძლება იმას უცადო-ან რა საქმეა? ის თერამეტ-თორ-მეტ საათამდის არ დგება, შენ კი სულ ადრე იცი გაღვიძება და რად გინდა მისი ცდა, ხომ გული გადაგე-ლევა.

— არა მოხვას რა! ეწყინება, თუ არ მოვუცადე, ყველას გაგიაფებიათ, ესლა მარტო მეცა უნდა დაღვიო გა-წყუმებული ჩიორი,—იტყვის.

— ახალ ჩაის არ ჩაეშატებთ ხოლმე მისთვის?

— როგორ არა! ყოველთვის ახლად ავადუღებდნენ ჩიორს და ჩაისაც ხელახლად ჩაყრი ჩაისაყენში.

მიხანა-ფხაველისა და გრ. ხერხეულიძის

სამოქალაქო პანაშვიდი ქ. დორაბაჭვი.

ჯერ სულ მცირე ხანმა განვლო მას შემდეგ, რაც საერთოდ საქართველოს და კერძოდ ქ. დორაბატის (ოურგეს) სათვისტომოს ორი ახალგაზრდა, ნი-ჭირი წევრი მოაკლდა ტრალიკულად გარდაცვლილ. ვისაც ქ. დორაბატის სათვისტომოს ამ უკანასკნელი წლების ცხოვრების გაქრება მოუხდა და მო-ახლდებოდა, აშკარად დაინახავს ამ ორი ახალგაზრდის სახელს, რომელიც სხე-ბიდან ერთად სიმპატრიფრად იხსენიება. სწორედ ეს იყო მიხანა, რომ სათვის-ტომოს საერთო კრებამ, სა-ვისტომო-ში მათი ხსოვნის აღნიშვნა საქონლდ სცნო, და კვირას, ღვინობისთვის 30-ს, სამოქალაქო პანაშვიდი დაინიშნა. ამ საღამოს ყველა ამხანაგს რაღაცეა მო-წვილობოდა აღბეჭდილია სახეზე და გულდასმით უსმენდა მოლაპარაკეთ, რომლებიც გარდაცვლილთა ხსოვნის სიტყვებს ამბობდნენ.

კრება გახსნა და პირველი სიტყვა წარმოსთქვა სათვისტომოს თავმჯდო-მარემ პლ. კვიციანი, რომელმაც ორივე ამხანაგი სათვისტომოს სასარ-გებლო ამხანაგი დაახსიათა და სიტყვა: „ერთ მთავანს ხალხისაგან ნაკლები პატივისცემა მიზღის, მაგრამ თვით ხერხეულიძე რომ ჩვენს წინ იდგას, უწინ ის სცემს პატივსა“ და მოუ-წვია ამხანაგებს, რომ ფეხზე ადგომით პატივი ეცათ...

შემდეგ მოლაპარაკა ვახტ. კოტეტი-შვილმა, რომელმაც კიანა-ფხაველის ხასიათის მრავალ მხრივი უსწორ-მას-საფრობა აღნიშნა და ხაზი გაუსვა იმ ნაღვიანს, მწარე ბედს, რომელმაც მას „გულწრფელი, გულუბრყვილი ადამიანი“ მსხვერპლი გააღებინა... მეტად გრძობიერი, ძმური სიყვარუ-ლით გამსჭვალული იყო სიტყვა ვლ-თობისა—შემდეგ კი გრ. მარგველა-შვილისა. ამ ამხანაგებმა თავისი მოკ-ლე სიტყვებით გრ. ხერხეულიძე, რომ-ელიც გულწრფელი, ამხანაგების მო-ყვარული და ფაქიზი ნების ადამიანი, ისე დაახსიათ.

სხვათა შორის, სიტყვა წარმოსთქვა აგრეთვე გრ. ხერხეულიძის ძმამ მიხე-ლოდ, რომელმაც ასეთი საშუარო ფაქტის საერთო ნაკლა აღნიშნა, მაგ-რამ ამავე დროს, ამხანაგებს ბუნდოვანი მომავლის იმედი მოუახრობა...

დღე ხანს იყვნენ ამხანაგები სათე-იტომოში და მთელი იმ ხნის განმავ-ლობაში რაღაც არა ჩვეულებრივი მღუმარება ისახებოდა...

მის. კიანაშვილი.

წარული რუსკაბიდან

ქართულთა რიცხვი ქ. როსტოვში სამასს აღემატება. ამ ორი წლის წინად აქაურ ქარ-თელთობას განუზრახავს ქართული საზოგადოებამ დაეარსებინა. საზოგა-დოებას მიზნად, დანიშნულბად ამ მოვალეობად ექნებოდა: ქართული სამკითხველო—ბიბლიოთეკის გახსნა, ქართული წარმოდგენების, საღამოე-ბის და კონცერტების მოწყობა, და მა-

ტერიალურ დახმარებას [მსხვერპლი] ქართულ ტყვე-ბეჭდვით დაკისრე-ბული ჰქონდა ისეთ პირებს, როგორც, მაგალითად, განსვენებული ქვემოქ-მედი ელიამე იყო, მაღე შენეზაფხუ-ლი იქნა წესდებაც ამ საზოგადოე-ბისა, რომელიც მთავრობას წარუდგი-ნეს დასამტკიცებლად, რომ საზოგა-დოებას თვისი არსებობა დაეწყო. მაგრამ, საუბედუროდ, ამ წესდების დამტკიცებამდე გარდაიცვალა ბ-ნი ელიამე. გავიდა დიდი დრო და თით-ქმის ეს კეთილი განზრახვა სრულ მი-გვიწყობს მიეცა. მაგრამ და საქმის დასამარება არ ისურვეს ვარსაგის უნივერსიტეტის ქ. როგელმა სტუდენ-ტებმა. ერთ დღეს მხდა მთელი ქარ-თული სტუდენტების, როგორც ძვე-ლია ისე ახლების, სა-ერთო კრება, რომელზედაც გადაწყვიტულ ქრება დაუფრთხილო ეზრუნათ წესდება და-მტკიცებინათ და საერთო კრება მო-ეწყვათ. კრების მოწვევა ნინელ ბ-ნ საავაშვილს. უკანასკნელმა 14 ნიქ-ნისთვის რეალური სასწავლებლის დაბ-ზაში მოიწვია ქ. როსტოვსა და ნაბი-ჩევანში მცხოვრებ ქართველების სა-ერთო კრება, რომელსაც დასწრე იყო ასზე მეტი ქართველი და მთელი ქარ-თული სტუდენტობა: კრების თავ-გაჯდომარედ ერთხმად არჩეულ იქნა ექვმი ჰიკინაძე, რომელმაც დამსწერ საზოგადოებას მოკლედ გააცნო კრე-ბის მიზანი და აგრეთვე იმ საზოგა-დოების, რომელიც უკვე იწყებს თვის არსებობას. ეს საზოგადოება იქნება ის ცენტრი, რომელიც შეგროვებს დაქსაშულ ქართველობას—სიტყვა ბ-ნმა თავმჯდომარემ. შემდეგ წაკით-ხულ იქნა თვით წესდება ამ საზოგა-დოებისა. ამავე კრებაზე არჩეულ იქნა მამაგვირა და სარგვირო კომისია. სასახარულია, რომ ქართველებმა შეეგნეს თვისი მოვალეობა და წრე-ის გულთ, ენერგიით და სიყვარუ-ლით შეუდგნენ საერთო მუშაობას. ჩვენ ვინდობდით, რომ არასდროს გულცილობას, ინდოერენტობა ადგი-ლი არ ექნება ქართველთა შორის, როდისაც საერთო საქმე ეთდებოდა. დასაწყისი ნათელია და დეე მომავ-ლიც იქნება ნათელი.

სოფლის სოვკაბიდან.

(წერილი ქართლიდან.)

წელს მთავი გოგონა ამავე მოსა-ვალი ნაყლები მივიღა. აქ რუსეთის სიმინდია გამოწერილი და ის უნდა იყიდოს ხალხმა. არა ნაყლებ უფრო-ბას განიცდიან სოფ. კასპელიცი. ხა-ლხი პატრონისთვის აქეთ-იქით აწუდე-ბა, შოგნაკი არ არის. გაქირ-ვევას განიცდის მთელი ქსნის ხეობაც. მაგალითად, რაკოტი ქართლში იშვა-თი მოვლენა ყოფილა, ის ჩემის თვა-ლით ვხანე სოფ. ოძისში. თითქმის ყველა გლეხის კარგებულ დანახავთ გაფრთხილს რკოს. ამას ახმორედ და ღირებს აქვეყნენ სიმინდის მავიერად. განხმარ რკოს ადგილობრივ ოთხ ამა-ზად ჰყიდან ფუის. შეიძლება მკით-ხველმა იფიქროს, რომ რკო ნამდვი-ლად ღირების საშუალება და აქ არა-ფერი არა ჩვეულებრივი არ არისო. წლებულ თვით გლეხებიც უპირებენ

თოლად მოეგვარებინა საქმეები და საუკეთესოდ, რომ რამდენადაც შეი-ძლებოდა ცოტა სამაბი არ მისცემო-და გამოპოტებისა ისეც ახეზილ გუ-ნებაზე მდგარ დასახლისას. ესლაც ჩი რომ გათავის პეტრემ და წასასე-ლულად ენაღებებდა, სულ ჩამოათვა-ლერა კედელ-კუთხე, მტვერი რომ ხომ არსად დარჩენია მსახურს ან უწყს-როგად ხომ არა სდგას ავეჯიო. იყო-და, მისი ცოლი პირველადვე ამისთანა წვერმანს მიჰატყვდა თვის ყურადღე-ბას და გაფიცებებოდა, ვად ალაპა-რავებოდა. წინადაც, ღრდის მიეკა-ნაშდის, პეტრე არ ენდობოდა მსახუ-რებს და უთუოდ ჩამოათვალიერებდა ყველაფერს, თავის ხელითაც კი მოა-სუფთავებდა და მიაღებებდა, თუ სდე-რეტვეს შენაშენილად ან უადგილო-ადგულ დაღებულ რამ ნივთს.

პეტრემ მინც დალაღვინა ჩი თე-ვის რძალს და ისე წავიდა სამსახურ-ში. წასვლისას მოსიყვარულედ დაე-მშვიდობა ქლს, როგორც ყოველთვის იცოდა ეს: ებრალეობდა ბუნებით კე-თილს ეს თითქო ტყვედ ჩაგარდნილი უცხო შვილი; მოსწონდა კიდევ ის მის შვილად და სათნო ხასიათის გამო, რადგან ცოტა დანატრულბული იყო ამგვარ მშვიდ სახეს.

გ. ბარნოვი.

(შემდეგი იქნება)

ფანი იბრუნა

(მოთხრობა) *)

ესე და დაგვიჩა საწაცვლოდ იმ იმედისა დიდისა.

16.

აპრილის მ. წყურბული იყო. უკვე კარგად შემეღებულე მზის სხივები შემოწინებინა აივანზედ ფან-ვრებიდან. ცხელიადა. სასადილო ოთა-ხში, რომელიც მუხის გულის ფრად იყო შეკლებილი და მუხისავე მსხმოი-არე ტურტების არშითი შემოსაშულა, ჩუქურთმინ ფაროვ მაგაზინედ იდვა ვერცხლის ჩაიდან და ზედ მოეჩა-ეებული ფაფურის ჩაისაყენი. ოდნავ დაუღდა ჩაიდან, ნელის ხმით ამბობდა თავის გრძელ სათქმელს. იქვე იწყო ყველი მარმარილოს ფირფიტით, კა-რაქი პაროლის საკრაქით, რით სახეც სამძვეე, ბეჭეტილა მეთულისაგან მოწყული ხახალი ნამცხვარით. სუფრა-ხელსახოცი ფიფქვით თეთრი. მავი-დას მისჯდომოდა პეტრე თისების ძე და ჩის მიორთმედა; თან გაზეთის ათვალიერებდა. სხვა ოთახების კარე-ბები ჯერ ისეც დახურული იყო. ჩამი-ჩუმი არ ისმოდა. პატარა ეზოში ჩაე-ყვანა ძიძის უფრ ხელდებოდნენ, ქა-ლბატონს ძალი არ შეშფოთებოდა. ფე-ფიკოც მავიდასთან იჯდა. თეთრი კაბა ეცვა წითლად შეჩითული. ხომ-რიელი კაბა შეგერნათ ქალისთვის, რადგან ესლა გამწყობილი ტანსაც-

*) იხ. „საქართველო“ № 252.

როს ქმარს. იმაში კი დამეთანხმება მკითხველი, რომ ჩვენი კაცო ამისთანა საშუალებას არა დროს მიზარდავდა, ძალზე რომ არ გასჭირდებოდა.

ხალხმა ამ ბოლო დროს სწავლას უფრადღებდა მიჰქცია. სოფ. ოძისში ერთ-კლასიანი სიმინისტრო სასწავლებელი არსებობს. მოსწავლეთა რიცხვი მარტონ 35 ყოფილა, წელს კი მხოლოდ ნელთა რიცხვი 30-მდე ავიდა. მაგრამ უადგილობის გამო 40-ს უარი გამოუცხადეს. აქვე არსებობს ორ-კლასიანი სამეურნეო სასწავლებელი, რომელიც ოძისელთაგან არაერთს სწავლობს. ამასთან ოძისელები გულსწყრომას გამოთქვამენ, რომ გარეშე სოფლებში არსებობს მრავალი მეურნეობის შესასწავლად, და ჩვენს შვილებს კი საშუალება არ ეძლევათ სამეურნეო სწავლით ისარგებლონ, რადგანაც აქაური ერთკლასიანი სასწავლებელი აღინებს სწავლას ვერ აძლევს ჩვენს შვილებს, რომ სამეურნეოში გამოცდა ჩაბარებონ.

ჩვენი ხალხი თამბაქვანე შეგვიწინადადებს თავის სამშობლოს მიწა-წყალთან და ნაწილობრივ სწავლას, რომ მამულის გონიერულად შემუშავება უპირველესი იარაღია მისი კეთილდღეობისათვის, უმისობა კი მას განადგურებს და სრულს გაღატაკებას უქცევს.

საქართველო სოფ. ოძისში დაარსდეს ორ კლასიანი სასწავლებელი, რომელიც საშუალებას მისცემს სამეურნეო სწავლის შექმნას, გზას გაუხსნის დაბალმეცნიერ ხალხს წინსვლისაკენ და შრომადან მათგან აღიარებას დასტოვებს, მით უმეტეს, რომ სამოსწავლო უფროსს განავრცობს, ნება დართულია დაარსდეს სოფ. ოძისში ორ-კლასიანი სასწავლებელი, რომლისთვისაც გადაღებულია 4000 მანეთი, ისეთი პირობები მოიძებნებინა ამავე სოფელში, რომელიც უშუალოდ გავეყენა იქონიერი აქაურებზე და გააკეთებინა თავიანთ სადღევრდელად და მოსაგონად ის, რაც რომ მათთვის საჭიროა.

წერილი ს. პრიუტიანს

(თბილისის მახრ.)

არ იქნა და არ დაცხრა არამკითხველს პრიუტიანსა მორატურა. ამა წლის პირველ ნომერს ს. პრიუტიანს სკოლას ეწვია საზაზრო სკოლების მეფელს ურ. სევესტანოვი; რვეილის შემდეგ, მასწავლებელი შეკითხვები: პროგნოზი შეთავაზდება მოახდინა თქვენზე ბავშვების გამოცდამო? — ძალიან კარგი, მხოლოდ ეს კი არა მოწონებს, რომ გაკეთებულნი იქნა მისთვის შეხვეტილი ქართული ენისათვის კვირის ორჯერ დაგითმია კლასში. ასლი გაკეთებულნი გაუწერეთ გეგმის გადუქრონება, ალბად, სადაც უნდა არს მოსასწავლად, და თან უბრძანებია, ქართული ენა სრულებით არ უნდა ისწავლებოდეს.

საკვირველია დემოქრატის რად ეხიარება ხორციელად თვალს ქართული ენა ამგვარ ვაჭარებებს, სკოლაში გარდა რუსების ქართული ბავშვებიც სწავლობენ. ნიშნად ქართული ენის პარტიკულარისა ზოგი რუსის ბავშვებიც ხალხობენ და სწავლობენ ქართულ მშობლების მოწონებით.

მათი სევესტანოვი ტომით ბერძენია. თავის კეთილ-მოწყობის დროს ცნობილი იყო, როგორც მთავარი მწიგნობარი: თავისი ქვეშევრდომი ქართველი სამღვდლოვება ქართველი სხულდა.

ჩემის აზრით ამ გვართ და ანტი-ქრისტიანული განსწავლულით არ უნდა ექროთ ისეთი სიმამრული და პასუხისმგებელი თანამდებობა, როგორც საზაზრო სკოლების მეფელს ურ. სევესტანოვი. მისთვის უნდა დაინახებოდეს პრიუტიანს სკოლის ცნობილი პედაგოგი, თბილისის საკომერციო სასწავლებლის დირექტორი ბ. ნიკოლოზი და — ძე მხაბიაძე რომ არა მფარველობდეს სკოლას, არამც თუ ქართულ ენას, ქართველ მასწავლებელ-მოწყვეთაც არ ექნებოდათ აქ ადგილი.

სკოლის შერობა ხინა, მეტად ძვილი. პარტიკულარული მორწმუნის მიერ აღმართული შუამავლობა სადაც უნდა არს 4000 მანეთის გადასახდელად ახალი სკოლის შენობის ასაგებად. მინდა, ახლად აშენებულს ეკლესიას მწიგნობრების სწავლობით სკოლა ჩქარა გვერდს დაუშვინებ.

ახლად დანიშნული მასწავლებელი ქობულაძე ვერა აივაზოვისა მწყაი-თად ექრება თავის საქმეს და სკოლაში ხელსაქმე შემიძლია.

საქართველოს სანაგვე იმპერატორი და ჩვენი დავა-სახე

(წერილი ქეთიასიდან)
(გაგრძელება. იხ. „საქართველო“ 237)

როგორც მკითხველმა შეიძინა ნათქვამიდან დაინახა, საქარის სანერგე თავის პირვანდელ დამარსებლის მიზანი და დანიშნულება სისწორით და სანაგვედ შეასრულა: მოჭინა მთელს იმერეთს ნაწყენი ვენახები, აღადგინა ჩვენი ვაზების ძველი, ცნობილი ჯიშები და მით შეუწარმოა ჩვენი ქვეყნის ახალთაბას მეურნეობის ის დარგი, რომელიც საქართველოს მეურნეობის ერთ უპირველეს შემოსავლის ღერძად, ეკონომიკურ ბაზად ითვლებოდა და ითვლებად დღესაც.

ამაირათ, საქარის სანერგე მეტად სამხედრო, მადამირ სანერგე და დაწყებულია შეიქმნა ჩვენი და მან სამართლიანად დაიმსახურა იმერეთი პარტიკულარული მოხსენება მისი მცოდნე და ენერგიული დამარსებლის, ვლ. სტაროსელის, რომელიც მას (იმერეთის) სიკვდილის დღემდე არ განწირვებულა, რომ ცხოვრების ჩარხის ტრილი უკლებს არ დატოვებულყოფა და იმერეთის მეურნეობის ასაღორძინებლად უპრობოდან მოვლინებული ადამიანი განმთავისუფლებდეს მოძრაობის რამე ნაწილად და არ ჩამოეშორებინა საქართველოსათვის, არ მოეწყვიტა იმერეთის გულად.

დღეს მის მიერ შეკრულ საფუძველზე აშენებული სამეურნეო შენობა, როგორც ზევით მოგახსენეთ, დაბოლებულია, მისი მშობელ-აღმშობელი უკლებით, საიდანაც მან ამ საიდუმლო შენობის ნიშნულს გადმოიტანა, შეტის მტრ გაჭირებაში გარდაცვალდა, სულ ერთი თვე არ არის, ამიტომ იგი ახალ მავარს, თუ იმისთანა არა, აღმართულს შოთხობს იმერეთის სასოფლო მეურნეობის გულშეკავიერ-თავად და ვნახოთ, ვის გამოუხსენებს თუ უნდა დასაბრუნებლად წარმოადგინდეს მისი ან მათი აქაური ქვეშევრდომი და ჩვენი საზოგადო მათობა.

დროიანთ ამ ფართოდ გამოწყობულ და მოწყობილ საქარის გამგრობი ხელმძღვანელის მონახვა მეტად საჭიროა და მიუტლებელი. იგი მთავრობაში დროებით ჩაბარა მდებარეობა-შეგენახობის საფუძველი სპეციალისტს, რომელიც დღიდან ჩაბარებისა მხრეთ შეუდგა სანერგეში მეგენახობა-მეღვეიერების დარგზე მუშაობას. მისი კეთილი განზრახვა დაბოლებული შეიქმნა დროებით კარგაქტილი ამ სახალხო დაწყებულების კარგი ძველებით ფართოდ გაეღოს იმერეთის მდამო მკვიდრს და მისი დამარსებლობით-რომ ასარგებლოს იგი ხალხს, რომლისთვისაც სანერგე შექმნილია და გაჩაღებულია. ამ მიზნით მოუწოდებს საქარის სანერგის დღევანდელი გამგებ სკოლის და ქალაქის საზოგადოებრივ ძალებს ჩაერთონ სანერგის მომავალ ბედ-იღბალში და ამომართონ იგი სოფლის მეურნეობის აღორძინება.

საქარის სანერგეს პირველი ყურადღება საზოგადოებრივ ძალებიდან მიიპყრო ჩვენმა ყოფილმა და აწინდელმა დეპუტატებმა: სანერგის მშობელმა კარლ ჩვიტემ, გუროვიან ნოე ყორაღანიამ და სამეურნეო-დაცვა ჩვენ-ელებმა. ამათ რაკი გაიგეს, რომ სანერგე ჩაუბრძობით მეურნის კ. ბერეკა-შვილი თავის, ეწვეფინა და დღევანდელი მასწავლებელი საპატრიო სტუმრებს სიამოვნებით დაუხვდა და ფეხდაფეხ დაათვალიერებინა როგორც სანერგის ყოველივე შენობები თავის მორთულ-მოწყობილობებით, ბაღებით, ისე იქვე იყო ვერსზე გაშენებული სტაროსელის-სეული არგვეთის დიდი მამული და მისი ეგროპული მოწყობილი სარ-ინათაგანი საქარის სანერგის საქმისა, მეტ ძლიერ მეინტერესებოდა ახლანდელი სანერგის ნახვა, მისი წინანდელ მდგომარეობასთან შესადარებლად, ამიტომ მეც არ ჩამოვარი ამ პრაქტიკულ-ლის მიზნით გამოწყველ სამეურნეო ექსპერტისა. ესარგებლო პრესასაც გაავაცნო ოღონდ მაინც ყოველივე ნაწილი.

უპირველესად ყოვლისა მან გვიჩვენა სანერგის უმთავრესი შენობა, სტაროსელის ბინა და შუგ მოწყობილი საქმით ლაბორატორია ღვინისა და ნიანდაგის გამოსაცხევე; იქვეა სპეციალური სამეურნეო წიგნების ფუნ-ციონარული ბიბლიოთეკა რუსულ და უცხო ენებზე, ამ ლაბორატორიის და ბიბლიოთეკის მსგავსი მხოლოდ საქართველო ქალაქებში თუ შეხვდებით. დღევანდელ პირობებში მისი შოვნა-მოწყობა 20000—50000 მ. დაჯდება. დღეს ეს მდიდრული სამეცნიერო განძი უმოქმედო და უსარგებლო

არის, უთხრა ბერეკაშვილმა დეპუტატებს. დღეს სანერგის აღარც ამის მომზადე ქიმიკოსი ჰყავს, გულშეკე-ნილად დასძინა მან.

აქვე დათვალიერეთ მუზეუმი, სადაც გამოფენილია ნიმუშები კავკასიის მანდელობათა, მწერების, ბალახების, ხელოვნების და სხ. შემდეგ მას-პინძელი გავივლიდა სადგურაკით და ხეილის ბაღში.

აქვე ბაღის თავში გვიჩვენეს სტაროსელის დროს გაკეთებული ხანი-მუშო ჩვენებური მარანი ქვევრებით, შემდეგ დავაბრუნდით ძველი და ახალი ნაწყენი ვენახები, მტვერებით დახუნძლული, ჩვენებური და ევროპული ჯიშებისა. მათი დათვალიერების დროს სტაროსელის სიამოვნებას გვიჩვენა, ხოლო სპეციალისტი უხსნიდა დეპუტატებს რა ჯიშის ვაზებია და მისი და გახარებული სანერგეში, რომელი უფრო ხარობს, რომელი უკეთეს ნაყოფს იძლევა და მოისხვას. გენანებოდან მასპინძელმა შეგვიჩვენა მიწურ სარდაფში, სადაც სტუმრებს სათითაოთ გაგვასინჯვინა ძველი და ახალი ღვინები, ეგროპული ნაყე-თები. დღემდე აქაურებმაც უპატრო-ნით იყო მიტარებული, გასუქვდა და მ-მა ბერეკაშვილმა დეპუტატებს და აწვი კო ყოველივე ზომები უნდა მიე-ღებოთ, თუ ფული გაიღეს, მეღვინეობა აქ საზოგადოებით დაეკავროთ, ეგრო-პულია მოწყობილი სარდაფების მიხედვით, გვიხარა მან, ესა და ეს ტექნიკური გაუმჯობესება საქარის მდამოვლით სანერგის სარდაფებსა და მეღვინეობის საქმეში. საიმისოთ კი სარდაფის და მარნის მოწყობილობას უკვე ჩაყრილი აქვს საფუძველი აქაც და არგვეთის მამულიც.

შემდეგ მასპინძელმა წავიძღვნა ამ სარდაფის თავზე გადმოღებულ მა-რანში, სადაც მოწყობილია ყურძნის საჭურჭლები და საწყობი ვეფერ-თელა მანქანები, რომლითაც ამხადე-ბდენ წრეანდელ მოსავალს სანერგის ვენახებისა. აქვე ყველს გავვასინჯ-ნეს ახალი ღვინის ჭაჭინებს.

შემდეგ მასპინძელმა დეპუტატებს ყურადღება მიაპყრეს მეგენახობა-მე-ღვინეობის პრაქტიკულ სკოლას, რომელიც აქ სტაროსელის დროიდან არსებობს, ზრდის ამ დარგის პრა-ქტიკულ მეურნეობას. იმათი რიცხვი აქ 10—25-დი ადის ხოლო ყოველ წლი-ში, აქ შეიქმნება ქართულ-კახეთის სოფლებიდანაც სპეციალური თითო-რობის, რაც მოწოდებს საქარის ს-ანერგის იმერეთის გაერეცე მისი სახე-ლის მოხედავზე.

დღეს ა. ჩვენელი ძლიერ დაინტე-რესდა ხსენებული ტიპის სკოლით. იგი კაიბანს ეხსენებდა 17-დგ აქაურ შეგი-რდებს და სკოლის გამო, მისი იქაურ მდგომარეობა-საქარისებრე; გამოკე-რისა ვინ საიდან არის აქ მოსული და როგორ იყენებენ აქაურ სწავლას, უბ-რადღებინა თავიანთ მამულებს სა-მუშაოთ, თუ სამსახურში შედიან თავის სპეციალობის გამოსაყენებლად? უმრავ-ლესობამ უპასუხა, რომ ისინი სოფ-ლის მეურნეობას ეწევიან კურსის გა-თვების შემდეგ. მხოლოდ განუცხად-დეს დეპუტატს, საქარია სკოლას პროგრამას გაუფართოებდენ და სკო-ლის შენობას გაადიდებდენ და უკეთ მოაწყობდნენ.

დეპუტატებმა დათვალიერეს შეგი-რდების საცხოვრებელი და სასწავლო ბინები, რომლებიც ნაწილობრივ სკოლურ მოთხოვნილებებს ვერ აკმაყოფილებენ და ურჩიერ გაგეს სანერგის ხარჯით მმეტაში შეიტანოს და გამოითხოვოს მათ გასაუმჯობესებლად, გადასაკეთ-ებლად თანხა, რაზედაც მან უპასუხა, რომ დღევანდელ ომანობის გამო მთავრობა შედგენს ხარჯების გაღებას ვერ ახერხებს, თორემ ჩვენ გაუმჯო-ბესება-გაკეთების გეგმები ფართო გვა-ქვს. სკოლის აწინდელი მდგომარეო-ბა კი მართლაც მოითხოვს მეტ ყურ-ადღებას მის ახლანდელ პატრონ-მეღვინეობის კომიტეტისაგან.

საქარის სანერგის დათვალიერების შემდეგ მისმა გამგემ დათვალიერებ-ბინა სტაროსელის-სეული არგვეთის მამული, რომელიც ახლაც სანერგის დასავლეთით ორ ვერსზე, ეს მამულიც დღეს სახაზინაო იგი ქუთაისის კომიტეტს ექვემდებარება და ისიც კომიტეტის სპეციალისტ კ. ბერეკა-შვილს აქვს ჩაბარებული საქარის სა-ნერგისათვის ერთად.

ეს მამულიც სპეციალურად მეგენა-ხეობის საუკეთესო სანახაობას წარ-მოადგენს თავის ნაკეთობით და მოე-ლოთ. ეტყობა მხრედაც დიდძალი თან-ხა და ძალ-ღონე დაუხარჯავს მის პირვანდელ პატრონს და საგულდაგუ-ლოთ უკეთებია. აქ თამბი ქვევა ნაწყენია. საუკეთესო ჯიშის ვენახი

გაშენებული ეგროპულით, შიგ ნმე-ნიერი დიდი სარდაფი ეგროპული გე-მოშედეგ მოწყობილი. აქვე გამართ-ული კანტინა და საც-ვარებელი ბი-ნები შეუშინა და მებარბათის.

მეუხედავად იმისა, რომ ამ მამულ-საც მისი პირვანდელი პატრონისაგან მიტოვების შემდეგ გულმოდგინე ხელ-მძღვანელი კაი ხინა აღარ ჰყოლია, მისი კომიტეტის ხელში გადმოსვლის შემდეგ მას მოვლა-პატრონობა აღუ-დგინა კომიტეტის სპეციალისტმა კ. ბერეკაშვილმა, რომელსაც ვენახების შესაფერის დამუშავება- მოვლისათ-ვის მოვალე გაუწუშაბრებინა და მიუცია ამ მამულისათვის სანიშნო სამრეუ-ლო ხასიათი. ამ მამულის ეგროპულ-ლად ნაკეთები და დაყენებული ძველი და ახალი ღვინები მშვენიერი საამო სურნელოვანი სასმელებია დღეს და მისი უცხო მზარებლობისათვის მიწოდ-ებით თავს არ შეირცხვენს არგვეთის სამავალითო მამული უდროოდ გან-სვენებულ სტაროსელისაგან.

საქარის სანერგის და არგვეთის მამულის დათვალიერებით კმაყოფილმა დეპუტატებმა გზა და გზა და შინაურ მასპინძლის დროს თავიანთი შთა-ბეჭდილებაც გაუზიარეს დამსწრებს.

დღეს კ. ჩვენელი, რომელიც საქარის სანერგის მოვალეობაში იყო მისი პირვანდელი მუშაობის დროს, უმთა-ვერსის აღნიშნა, რომ სანერგე თავის პირვანდელი დანიშნულებით ამერიკუ-ლი ვაზების საშველებით ჩვენებური ნაწყენი ვენახების მოშენება თავის სასა-ხელოთ ვეფერ და მათი მუკ-დნე და მუყაითი ხელმძღვანელის სა-ხელი უკვადაყო იმერეთის მეღვინე-ლისა და გულში. ხოლო დღეს დადგა მეორე ნაირი ხანა ამ კულტურულ დაწყებულების ისე ხალხის საკეთილ-დღეობა გამოყენებისა. ესაა: უკვე გან-ვიღებულ მეგენახობის საშველებით მეღვინეობის შესწავლა და ამ ნენ-ლი მდიდარი მასალის გადამუშავება, ამ საუკეთესო საქონლისათვის უკ-ხო ბაზრის მოპოვება, ჩვენი ნაწარმო-ების გამოქვეყნება.

ა. კვიციანიძე.
(დასასრული იქნება)

სარგებლობის კლუბი

(ქართული წარმოდგენების ხელოვნების განხილვა)

5 გორგობისთვის ხარფების კლუ-ბში დაიწყო ქართული წარმოდგენები. ამ დღეს დასდგეს ახალგაზრდა დრა-მატურების ქართული თეატრის პრესა „მორეგია“.

სრული შეგნებით და ბუნებრივო-ბის იერით ჩატარა თავისი როლი ბ. იზნელმა (კოტე გვიგინაძე). ამ მეტად რთულ და თან მშობილდელ ტიპის განსახიერება დაბატვა არც ისე ადვილია, მაგრამ საზოგადოება წინადაწინდელ დარწმუნებული იყო მსახიობის სიძლიერეში ამ მეტად რთულ მდგომარეობის დასაძლევად. მხოლოდ ბ. იზნელმა, რომელსაც მეორე და მესამე მოქმედებაში დაკვირვებული თანამოთხი მთელი მონერე შექმნა სას-ტენო ხელოვნების დაბახისათვრებლად, თითქოს სდგებოდა, ენამუშეობდა ურ-ველად გარემოებასა და პირობებში მთელი თავისი ნიჭის გამოყენება. პირა-დად მსახიობმა სძლია ეს დაბრკოლე-ბა, მაგრამ დარბაზში მსხდომი ზოგი ყარნის ჩავალივით დასძახდა გარე-დად მოვასშემა უდარდელი ხრილი, თითქოს მათ აინუნებდაც არ მსოფი-ლად ბედი ქართულ მელომენისა, თითქოს არც კი გრძობდენ, რომ სწორედ მათი „კუთხის“ საქმის გამო-სწარების დროს იქვე გვერდით ქარ-თული სულის გამოხატულებას ერთ საუკეთესო ქარვას ჰპატრებდა ხელო-ნ მსახიობის მოხდენილი თამაში. და ერთხელ კიდევ შეგავდ წარმოგვივლა მეტად ჩვენი თეატრისა. როდის, რო-დის გვეღიარება კლუბებიდან ჩვენი თეატრის დასნა, როდის დაპყრავს გამოქართული მელომენის მკვდრე-ით აღდგენისა, რომ შეწყობებული სული ქურუმისა, ტანჯვისგან განაწინ-ლი, ახალს ენერგიითა და სიცხო-ლით მოველინოს ჩვენს უფრულს ეგროპულს ცხოვრებას და ხელოვნე-ბის წმიდა ტაძრიდან აწვევოს სამ-შობლოს გადაგვარებულ ან გადაგვა-რების გზაზე დამდგარ „ქართლის“ შვილთა ნაწყვერი აზრები ეროვნულ აღდგენა-განახლებისა და გრძობა-თა გაფაქრებისა. და ეს ნატურა მით უფრო თხოვლობს ხორცესხმას, რომ ქართული დრამის ხელოვანი მსახი-ობი, საკუთარი ბუნებრივობისა გა-მო, თანდათან გარემოების მსხვირ-ბი ხდებიან, ქვეიღებინა გონებრი-ვად, გარბიან „ლუკმა პრის“ საქით-

ბის სიმწვავის დასაძლევად ზოგი სად-რომელ დაწყებულებაში და სხვა კ-დეგ ვინ იცის, როგორ გაჭირვებას განიცდის, მაგრამ ჩვეულებრივ, მსახიობურ თამოყვარებისა გამო ამას არ იმწვინეს, თუნდა რომ გულში დიდი ცეცხლიც ტრიალებდეს და წულული იყოს დაგუბებული. განსაკუთრებით სამწუხაროა მსახიობთა ჩამორჩენა თავის წმინდა დანიშნულების ხელოვნე-ბის დარგში. ამ მხრით ქანი დავითა-შვილი მართლაც რომ გაარემობის მსხვერპლია გამხდარა თუ, რასაკვირ-ველია, მხედველობაში მივიღებთ მის მიერ მართლად შესრულებულ „გო-რგვში“. გვაპატროს პატ. მსახიობმა, თუ ბევრმა მისმა მცენობა და სასკე-ნო მოწყობილობის სხვა გარემოებაში მხოლოდმა შაბათ დამესვეცე კი იცნა-ნი—იმზე დალი დასუქვა მისთვის ქართულ თეატრის მოულოდნელ ბედის. და ერთხელ კიდევ მძლავრად ჩამოქრა თავში ჩვენი თეატრის განა-ხლებლის აზრმა, ხოლო საველო მო-გონებმა, რომ მასპინძელნი სტუმრის მოვალეობას ვეწვიეთ საქართველოს დედა ქალაქში, ძალმუნდ გაიღვიანი გრძობა უკმაყოფილებისა და ისტო-რული უნაძურბობის ჩვენა დედა ქა-ლაქის აწინდელ მესვერთადმი. რაც მეტად დინტერესება ქართული დრამა ჩვენებური კლუბებში, მით უკეთესი! ასეთი მწარე გაკვეთილების შემდეგ ეგებ მივხედოთ, რომ საქართველოს ეროვნულ უპირველეს უბედურებამ უნდა ჩაივალოს თეატრის უქონლობა და რაც უნდა „ცეცხლის შექმნებელია. ქართული დრამა და მთლად ხელოვნე-ბა დალუპის გზაზეა დამდგარი.

D...
შემოწმება

გამგებობა ომში დაზარალებულითა და მძიმე სურამის კომიტეტისა გვთხოვს მოვალეობას სია შემომწირ-ველობა:

თორი მანეთი: სიღნაღის მომრე-გებელმა მოსამართლემ მ. იურ. კო-მილინიკომ, სიღნაღის გამოძიებელმა მ. ვ. მივიანმა, სიღნაღის სამოსახლო-ლო მოქალაქე მავზარამმა, სიღნა-ღის სასამართლოს მდივანმა გ. ო. ორ-ჯონიკიძემ; თითო მანეთი: ქოდალოს გამოძიებელმა ა. ა. გოროპოსმა, პრო-ვინორმა ს. ი. მისსუროძემ და გ. ა. ისაყვამ. სულ 11 მანეთი.

გამგებობა უღრმეს მადლობას უძ-ღვნის შემომწირველთ.

თავმჯდომარე გამგებობის უხანესი. მდივანი-ხაზინდარი ქაიხოსრო ბა-ხუაშვილი.

რედაქტორ-გამომცემელი
სანდრო ზანთაშვილი

საქართველოს სანაგვე იმპერატორი და ჩვენი დავა-სახე

(დროს ნაჩვენებია თბილისის)

თბილისიდან გადის:

მათუმიან საფ. № 3, 11.08 დღი.
სამგ. № 9, 10.33 საღ.
ბორჯომისკენ სამგ. № 19, 9.20 დღი.
სამგ. № 17, 8.27 დღი.
ბაკოსკენ ჩქარ. № 6, 11.13 დღი.
სამგ. № 8, 8.54 დღი.
საფ. № 4, 9.28 საღ.
ქუარისკენ სამგ. № 4-3, 11.13 საღ.
თელავისკენ სამგ. № 4, 8.58 დღი.
თბილისში მიდის:

მათუმიან სამგ. № 10, 9.52 დღი.
საფ. № 4, 8.38 საღ.
ხაშ-ბორჯ. სამგ. № 20, 7.48 დღი.
სამგ. № 18, 10.12 საღ.
მაკუდან საფ. № 8, 11.08 დღი.
სამგ. № 7, 4.12 საღ.
ჩქარ. № 5, 8.48 საღ.
თელავიდან № 3, 6, 24 საღ.

სუსუნასტი

ვისაც სურს ერთხელ და სამუდამად განიკურნოს ამ ავადმყოფობისაგან მუდამ უნდა ახსოვდეს, რომ მისი თავიანთი მოშორება შეიძლება ხე-სუნახის წამლით პირველ-ხარისხოვანი „გონიანით“. ეს წამლი სულ რამდენიმე დღეში ჰკურნავს დაძველე-ბულ სუსუნასტს. საშველებად ნაცადია ფულინის, რუსეთისა და საზღვარ-გარეთელ ექიმებისა და პროფესორ-ების მიერ და აღიარებულია საუკეთესო წამლად სუსუნასტის მოსარჩენად.

გამენი ბარბანთა

თუ თქვენთვის ეს ხანძელთ არ იქნება, გთხოვთ შეეკითხოთ ბრძელ-ხაც გხურთ ექ-მს ჩვენს აბეზე და მისი აუცილებელი ავიზინით, რომ ეს აბეზე საუკეთესო და რადიკალური საშველებად. საშველებად ერთნაირად ნაცადია მამაკაცებზეც და ქალებზეც. მამ. ნუ ხარჯავთ დიდ ფულს უშედეგო წამლობაზე რადგანაც 3 კოლოფი და სამი უშუშაპურებით რომელიც წამალთან არის ერთად, საყრებით ჰკურნავს ავადმყოფს ამ მძიმე სენს-საგან.

ერთი კოლოფი აბეზისა ღირს 4 მან. და 3 შუშა შეუშაპურებულ ღირს ცხრა მან. სხვა ქალაქებში ვიგებენ: 3 მანეთის მიღების შემდეგ.

მისწერ-მოსწერა და წამლის დაკვეთა შეიძლება მხოლოდ რ. შმიდტ თბი-ლისი, თინდლის ქუჩა № 12 ოთ. 3. მახლობლად გოლოვინის პროსპექტისა და მეფის ქუჩის.

რ. შმიდტ, Тифлисъ, Тинвиас-кая ул. № 12 ოთ. 3.
პირდად ნახვა შეიძლება 2-5 სა-ათამდე. წამალი იყიდება მთელი დღე.

თუ გსურთ, ვივარტათი

სწორის კონსერვას

ი. თ. გვათუასას

თბილისი, შარის დაზაბათი, სასო მელიქი ახარაინისა № 1

შუამავლობას თუ მოძროკა
განსვენს კომპოტს ძალაძელთა
ისე ძალად გააგაშველათივნ.

ველა საქმის კონტროლს სწრაფლ და პირიპოლად ასრულებს.

გამგებობისაგან განსვენს

მისამართი პროფესორი ელითაფის: Тиф-ლისი; Верийсь стускь И. Т. Гвагу, Справочная контора.

საგაგრო სარსო „ამ. სუსიევიკი და აავს.“

(ვავლის ქ. № 8)

ამით აუწყებს საზოგადოებას, რომ პირველ იანვრიდან ამა 1916 წ. თავის საქმეში წერილად გაიყიდება

ნამდვილი პახური საპუთარი ვანახების ღვინო

თავის მრავალნი

ამ. კავგელოვები

პუშკინის ქუჩა, საკუთარი ხან., № 9, ტელეფონი № 712.

ყოველ დღე მოგვინს საკუთარ და სავაჭო სახლ. „მ. მილოვინ-შვიტი, სა-მრეუველებიან ახალი ქვირთის ხიზილად, მცირე მარლიანი, შვიი „მე-შინა“ ხიზილად. მივიღებ საუკეთესო სალიანის შამაიები მელმე გვაქვს ცოცხალი თევზი. აგრეთვე ახალ-ახალი მტკვრის ზუთი, თართი, ფარვა და ლოქო, გვაქვს აგრეთვე მიღებული ყოველგვარი კონსერვები და სარდინები რუსეთის და საზღვარ-გარეთის ფირმების ხანგრძლივ ინახება.